שער הפסוקים — פרשת יתרו

סימן י"ח:

ויאמר אל משה אני חותנך יתרו בא אליך:

כבר הודעתיך כי יתרו הוא קין, ומשה הוא הבל אחיו, ולכן רמז לו כי הוא אחיו, בר"ת 'אני 'חותנך 'יתרו, הוא אחי, ולכן אל יזלזל בכבודו, אעפ"י שהוא מלך וזה גר מחדש, וע"כ יקבלהו ויצא לקראת יתרו, וכמו שדרשו חז"ל ואם אין אתה יוצא בגיני, צא בגין אשתך:

ויספר משה לחותנו את כל:

(מזולתו) הנה ר"ת 'משה 'לחותנו 'את 'כל, הוא מלאך, והוא מרע"ה הנקרא מלאך, כי עליו נאמר בפרשה חקת, וישלח מלאך ויוציאנו ממצרים:

ויהי ממחרת וישב משה לשפוט את העם:

הנה ר"ת 'לשפוט 'את 'העם הוא לאה. לרמוז כי היא ב"ד הגדול של מעלה, ושם הוא מקום המשפט:

ויאמר משה לחותנו כי יבא אלי העם:

הנה ר"ת 'משה 'לחתנו 'כי, הוא מלך. ר"ת 'יבא 'אלי 'העם, הוא יא"ה. נמצא יחד, מלך יאה. לרמוז, כי נאה למלך, כשיושב ושופט את העם, כי מלך במשפט יעמיד ארץ. גם ר"ת 'העם 'לדרוש 'אלהים, הוא לאה, מלכה העליונה, הרי הזכיר המלך והמלכה:

כי יהיה להם דבר בא אלי וגו':

הנה אלהי"ם מתחלף באותיות שלפניו באלפ"א בית"א דאבג"ד, הוא במוכ"ן, והוא כמנין חק"י, קי"ח, כמספר במוכ"ן, והוא הנקרא חקי האלהים:

עתה שמע בקולי איעצך:

ר"ת 'היה 'אתה 'לעם הוא לאה, לרמוז כי מרע"ה נדבק בלאה, עלמא דאתכסיא:

סימן י"ט:

בחודש השלישי לצאת וגו':

הנה ר"ת 'בחודש 'השלישי 'לצאת, הוא הבל. וס"ת, הם שית. לרמוז, כי הבל נתגלגל בשת, ואח"כ במשה, ולא נתקן עד שקבל עשרת הדברות, ומן ש"ת נעשה שי"ת, כנזכר בספר התיקונים, תיקון ס"ט דפרח י' מן שית, ואשתאר שת (ע"כ מזולתו):

ויהי ביום השלישי וגו':

(מזולתו) ר"ת 'בהיות 'הבוקר 'ויהי, הוא בה"ו, לרמוז מה שאמרו רז"ל, תנאי התנה הב"ה עם מע"ב, שאם לא יקבלו ישראל התורה, יחזיר העולם לתוהו ובהו:

ויוצא משה את העם לקראת וגו':

ר"ת 'את 'העם 'לקראת, הוא לאה, לרמוז, כי מרע"ה נדבק בלאה, עלמא דאתכסיא:

ויאמר משה אל ה' לא יוכל וגו':

הנה ר"ת 'העדות 'בנו 'לאמר, הוא הבל, לרמוז כי משה הוא הבל, אשר הציץ ומת ונענש, ולכן אמר משה שהוא הבל, כי כבר העדותה בי מקדמת דנא, שנענשתי על כיוצא בזה, ואיני צריך אזהרה עתה. גם ר"ת למפרע 'לאמר 'הגבל 'את הוא אהל, לרמוז, על הבל שהוא משה, השוכן בין תרין אהלים, לאה, ורחל כנודע:

הגהה א"ש, גם נרמז בהם אותיות לאה, שהוא על האמור:

גם ר"ת 'לעלות 'אל 'ההר, הוא לאה, לרמוז, כי מרע"ה נדבק בלאה, עלמא דאתכסיא. גם ס"ת 'כי 'אתה 'העדותה 'בנו הוא יהה"ו, והוא אחד מצרופי שם הוי"ה:

א"ש, בסוד הויו"ת באמצע, בסוד פסוק 'יתהלל 'המתהלל 'השכל 'וידוע בסוד ותלכנה שתיהם וגו', שהוא ר"ת יהה"ו:

סימן כ':

אנכי יהו"ה אלהיך וגו':

(מזולתו) הנה ההפרש שבין אני לאנכי הוא, כמ"ש בזוהר בכתיבת יד, כי אנכי רומז במלכות, אספקלריא דלא נהרא. ואמנם יש בה תוכיות הנקודה, הנקרא נפש שלה. וזה שארז"ל כי ר"ת אנכי, נוטריקון, אנא, נפשי, כתבית, יהבית, והבן זה. ולכן בעשרת הדברות נאמר אנכי, כי היה בה בחי' הנפש של המלכות. אבל כשאומר אני, אין בתוכה תוכיות הנקודה, שהיא הנפש שלה (ע"כ מזולתו):

לא תשתחוה להם ולא תעבדם:

הנה הנשמות כלם נתערבו טוב ורע בחטאו של אדה"ר, כנזכר שם. אבל כל אחד כפי מדרגתו. ויש מי שרובו רע ומעוטו טוב, ויש להפך. ובזה יש מדרגות רבות, אבל אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא, כי כלם מורכבים מטוב ורע כנזכר. ומי שרובו רע, נקרא רשע, ולהפך נקרא צדיק. והנה הרשע בכל גלגול שמתגלגל להתברר, מוסיפין רשע חדש על הגלגול שעבר, ולכן נגמר ברורם תכף בארבע גלגולים לבד. והטוב שבהם נברר, ונתן לראוי לו, שיהיה משורש נשמתו, כמ"ש ז"ל זכה נוטל חלקו וחלק חבירו בג"ע, והרע הגמור נשאר בו, וכלו פסולת גמור, והולך לאבדון, ואין לו עוד תקוה כלל, כי אין בו נצוץ טוב כלל. אבל מי שרובו טוב, והם הצדיקים, אדרבא, בכל פעם שמתגלגלים, נתקנים יותר מבראשונה. אבל בהכרח הוא, שבכל גלגול חוטאים איזה חטא, משונה מן הגלגול שעבר, ולכן הם מתגלגלים, עד שישלימו כל התרי"ג מצות כלם, ועד שיתקנו כל מה שחטאו בכל גלגול וגלגול, ועי"כ מתארכים עד אלפים גלגולים:

וזש"ה, (שמות ל"ד ז') פוקד עון אבות על בנים על שלשים ועל רבעים, ר"ל, שמביאם עד ארבעה גלגולים, ובגלגול השני נקראים בנים בערך הראשון, ועוד אין להם תקון כלל, אבל אין זה אלא לשונאיו, שהם הרשעים הגמורים. אבל עכ"ז הקב"ה עושה חסד אחד, שהוא שיתגלגלו עד לאלפים דור, וזה הוא לאוהבי ולשומרי מצותי. ואמנם ענין שני אלפים האלו, עניינם מה שביארנו בשער רוח הקדש ביחוד אחד, מיוסד על פסוק נוצר הסד לאלפים, ושם נתבאר כי המצולות ים שהם הקליפות, נאחזים בשני שמות, מתחילים באות אל"ף, והם, אדנ"י, אלהי"ם, כחות שרשי הדין. ובחינתם בקדושה, נקראת אלפים, בסוד נוצר חסד לאלפים, ומשם נדונים הצדיקים. ובחינתם בקליפה, נקראים מצולות ים פלאים, והרשעים הגמורים, ירידתם שם בקליפות, הנקרא (איכה א' ט') ותרד פלאים, הפך אלפים:

עוד להרב זלה"ה דרך אחרת, וז"ל, פקד עון אבות על בנים, דע, כי פק"ד חסר ו', והוא שם ע"ב במלואו מרובע, כזה, יו"ד, יו"ד ה"י, יו"ד ה"י וי"ו, יו"ד ה"י וי"ו ה"י. ושם זה עולה בגימטריא פק"ד. גם נרמז בפסוק, קול דודי דופק. ואם תצרף שם הנזכר, עם שם ס"ג במלואו מרובע, כזה, יו"ד, יו"ד ה"י, יו"ד ה"י וא"ו, יו"ד ה"י וא"ו ה"י, העולה בגימטריא קס"ו, יהיו ב' השמות קפ"ד וקס"ו, כמספר שמ"י, וז"ס פסוק (תהלים צ') אשגבהו כי ידע שמי. והנה אם תצרף יחד שם ע"ב במלואו הנזכר, העולה קפ"ד, ושם אהי"ה דיודין במלואו כזה, אל"ף ה"י יו"ד ה"י, העולה קס"א, יהיו קפ"ד וקס"א, כמספר משה, ועם הכולל הם כמספר שמ"ו:

א"ש, זה נרמו במש"ה, (משלי ל' ד') מה שמו ומה שם בנו וגו'. ירצה, מ"ה שהוא משה, בסוד 'מה 'שהיה 'הוא שיהיה, ר"ת משה. הנה שמ"ו הוא קפ"ד וקס"א, כמנין שמ"ו. וגם שמו בגימטריא רצו"ן. ולפיכך נדבק משה בהיכל הרצון, ורצון בסוד נוצר חסד לאלפים. ונודע כי שם ע"ב, עולה בגימטריא חסד, ואח"כ החסד הנזכר נעשה קפ"ד, כאמור. ושם אהיה במלוי יודי"ן, עולה בגימטריא אלפי"ם, שהוא קס"א. וחזר ופרט אותם בסוף הי"ג מדות, במלת ונקה, והוא קס"א. ולכן כתיב אח"כ, וימהר משה ויקוד ארצה, כמספר רצון, ונוצ"ר, כאמור. ואחורים דשם ב"ן, כזה, יו"ד, יו"ד ה"ה, יו"ד ה"ה ו"ו, יו"ד ה"ה ו"ו ה"ה, עולים בגימטריא קד"ם. וזהו (דברים ל"ג כ"ז) מעונה אלהי קדם:

א"ש, הדרוש הזה על הפסוק הנזכר, אני תקנתי אותו כך, ולא נמצא מיושב בלשון זה מכתיבת הרב זלה"ה, כי טעות סופר נמצא במקום הזה, וה' האיר עיני, כנלע"ד:

עוד להרב ז"ל, ועשה חסד לאלפים. ועשה כתיב, חסר ו', לרמוז, על שע"ה חסדים דכלילן בחסד דעתיק יומין, כנזכר באדרא רבא וכנגדם בחוטם העליון, ארכו שע"ה עלמין, לכפות הדינים, כי שם שרשם, ונגלים למטה. ובמקומם נכפים, דיתיב על כרסייא דשביבין דנור:

זכור את יום השבת:

(מזולתו) הנה ר"ת 'את 'יום 'השבת אי"ה. והענין הוא, כי ביום שבת בתפלת מוסף, אז יוסף שהוא היסוד הנקרא זכור, עולה ומתעלה למעלה למעלה, עד ששואלים עליו משרתיו אי"ה מקום כבודו להעריצו. ולכן אנו אומרים במוסף אי"ה מקום כבודו. והנה אם תחליף י' של יוסף, באלפ"א בית"א דא"ת ב"ש, באות מ', יהיו מוסף, ובכן יוסף ומוסף יהיו שוים. גם מוסף בגימטריא מקום, והיינו דסמיך ליה אי"ה מקו"ם, וכן ממקומו הוא יפן. גם לרמוז למ"ש בזוהר בפרשת שלח, כשאדם מחדש דברי תורה בעה"ז ביום השבת, מעטרים לאביו כמה עטרות בעה"ב. וזהו זכור את יום השבת לקדשו, לחדש בו דברי תורה, ועי"כ תגרום להעטיר עטרות לאביך, ולכבדו בעה"ב, ולכן סמוך ליה כבד את אביך:

לא תענה ברעך עד שקר:

הנה אמרו בזוהר, דהוי כאלו משקר בקב"ה, דאתמר עליה רעך ורע אביך. וזהו ג"כ לא תחמוד אשת רעך, היא השכינה, כלומר, שלא תקצץ בנטיעות, ותקחנה לבדה, ותפרידנה מבעלה. ע"כ מזולתו: